

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Експертиза наркотичних, отруйних та вибухових речовин»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Товарознавство і комерційна діяльність
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Гнітій Надія Володимирівна

старший викладач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Контактний телефон	+38-066-771-20-32
Електронна адреса	nadyagnitiy@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tpt.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Оволодіння методами аналізу та експертизи наркотичних, отруйно-небезпечних та вибухових речовин.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Форми: лекція-візуалізація, практичне заняття, самостійна робота поза розкладом, консультація. Методи: лекції (пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, дискусійний); практичні, лабораторні (частково-пошуковий, дискусійний); самостійна робота (дослідницький, метод самоконтролю).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Знати теоретичні основи проведення експертизи за допомогою хімічних та фізико-хімічних методів аналізу; знати принципову схему хімічної експертизи товарознавчих об'єктів та оформлення результатів досліджень у вигляді експертного висновку; вміти виявляти залежності між складом та властивостями речовин; вибирати методи аналізу, виходячи з особливостей проби, яку потрібно аналізувати; проводити пробо відбір, попередній аналіз, виконати тестування проби.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • ПР06. Вміти визначати та аналізувати основні фізико-хімічні властивості органічних сполук, що входять до складу біологічних агентів (білки, нуклеїнові кислоти, вуглеводи, ліпіди). • ПР02. Вміти здійснювати якісний та кількісний аналіз речовин неорганічного, органічного та біологічного походження, використовуючи відповідні хімічні методи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. K05 (ЗК05). • Навички здійснення безпечної діяльності. K06 (ЗК06). • Здатність використовувати ґрунтовні знання з хімії і біології в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми. K11 (СК02).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Органічні сполуки		
Тема 1. Теоретичні уявлення в органічній хімії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Електронна будова простих, подвійних та потрійних вуглець-вуглецевих зв'язків», «Типи хімічних зв'язків»
Тема 2. Методи виділення, очистки органічних речовин	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Принципи очистки органічних сполук методом перекристалізації, вибір розчинника», «Возгонка, екстракція, перегонка – методи розділення і очистки органічних сполук»
Тема 3. Ідентифікація органічних сполук	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Фізичні методи ідентифікації органічних сполук», «Хімічні методи ідентифікації органічних сполук»
Тема 4. Елементний та функціональний аналіз органічних сполук	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Принципи відкриття найбільш поширених елементів у органічних сполуках (C, O, H, N, S, Cl...)), «Відношення органічних речовин до нагрівання»
Тема 5. Азотовмісні органічні сполуки. Нітросполуки. Аміни.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми: «Особливості фізичних і хімічних властивостей нітросполук», «Якісні реакції розпізнавання сполук, які містять нітрогрупу».
Модуль II. Класифікація та експертиза небезпечних речовин		
Тема 6. Наркотичні засоби. Психотропні речовини, її аналоги та прекурсори.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Класифікація психотропних речовин», «Порядок поводження з прекурсорами, небезпечність і правила використання»

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 7. Основні поняття та класифікація наркотичних засобів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Класифікація наркотичних засобів» «Наркотичні засоби, що одержують з рослин коноплі».
Тема 8. Наркотичні засоби рослинного походження. Наркотичні синтетичні засоби	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Похідні барбітурової кислоти», «Аналіз матеріалів, що містять похідні барбітурової кислоти»
Тема 9. Експертиза отруйно-небезпечних речовин	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: «Класифікація отруйних речовин за ступенем токсичності», «Отруйні та сильнодіючі речовини»
Тема 10. Експертиза вибухонебезпечних речовин	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми: «Основні характеристики вибухових речовин», «Ініціюючі вибухові речовини».

Інформаційні джерела

1. Іващенко О. Д. Експертиза наркотичних, отруйно-небезпечних та вибухових речовин [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / О. Д. Іващенко, Ю. Б. Нікозять, Л. М. Копанцева. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2017. – 128 с.

речовин / Ю.В. Буряк, Ю.І. Геваза, О.П. Замошець. – К.: Київ.нац.торг.-екон. ун-т, 2004. – 266 с.

4. Лойко Д.П. Науково-дослідна та експертна робота в товарознавстві і митній справі / Д.П. Лойко. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2020 – 205 с.

6. Шиманський С.О. Дослідження наркотиків, поширених на території України / С.О. Шиманський. – К.: МВС України, 2017 – 192 с.

7. Екологічна токсикологія // В.М. Шумейко, І.В. Глуховський, В.М. Овруцький, В.Я. Шевчук, О.В. Шумейко, В.В. Глуховський, О.В.Овруцький. – Київ: Столиця, 2018. – 204 с.

9. Про утворення Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України: Постанова Кабінету Міністрів № 617 від 6 травня 1998 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/617-98-п>.

10. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори : Закон України від 15.02.1995 // Відомості Верховної Ради України. - 1995 р. – № 10. – Ст. 60 (із змінами № 531-IX від 17.03.2020, ВВР, 2020, № 16, ст.101).

11. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06.04.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 28. – Ст. 222.

12. Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення : Закон України від 23.12.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. –2022. – № 6. – Ст. 138.

13. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK459334/>

14. <https://analyticalsciencejournals.onlinelibrary.wiley.com/journal/19427611>

15. <https://www.ojp.gov/sites/g/files/xyckuh241/files/media/document/drugstst.pdf>

16. <https://www.samhsa.gov/workplace/drug-testing-resources>

17. <https://www.apteka.ua/article/644518>

18. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmini-do-licenzijnih-umov-provadhennya-gospodarskoyi-diyalnosti-z-kultivuvannya-roslin-vklyuchenih-do-tablici-i-pereliku-narkotichnih-zasobiv-psihotropnih-rechovin-i-452>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office
- Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, програмний засіб «Open Test 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань, дистанційний курс у системі дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Положення про організацію освітнього процесу: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>
- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
- Порядок ліквідації здобувачів вищої освіти академічної заборгованості: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Не допускається академічний плагіат, фальсифікації, фабрикації. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:
  - Кодекс честі студента: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
  - Положення про академічну доброчесність: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
  - Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
- Політика щодо відвідування:
  - відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
  - Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:
    - Положення про порядок перезпрахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/>
    - Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: <http://puet.edu.ua/publiczna-informaciya/> Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
  - Політика вирішення конфліктних ситуацій:
    - Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
  - Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>
  - Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://nazk.gov.ua/uk/upovnovazhenym/>
  - Політика підтримки учасників освітнього процесу:
    - Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>
    - Студентський омбудсмен ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
  - Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-2): тематичне тестування (10 балів); виконання навчальних завдань (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 3-6): тематичне тестування (20 балів); виконання навчальних завдань (20 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1 Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	а) Участь у наукових гуртках	10
	б) Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	F X	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни